

СОРУЛГА НАРЫН, НЕГЕЛДЕ БЕДИК

СЭКП-нин XXIV съездинин шийтпирлетиниң болгаш социал-демократиялык органнастарын улам ажырады дугайында...

Шийтпирлетиниң чүүдерин дүргөн адеинге долбоорлаш дээтирген хемчеглерин алган. Чоокта чаа районун уастр...

дүргө комбинатында. «Тыва даг-дугу туду» өргөлиинде М 11 автобазада тудуу болгаш...

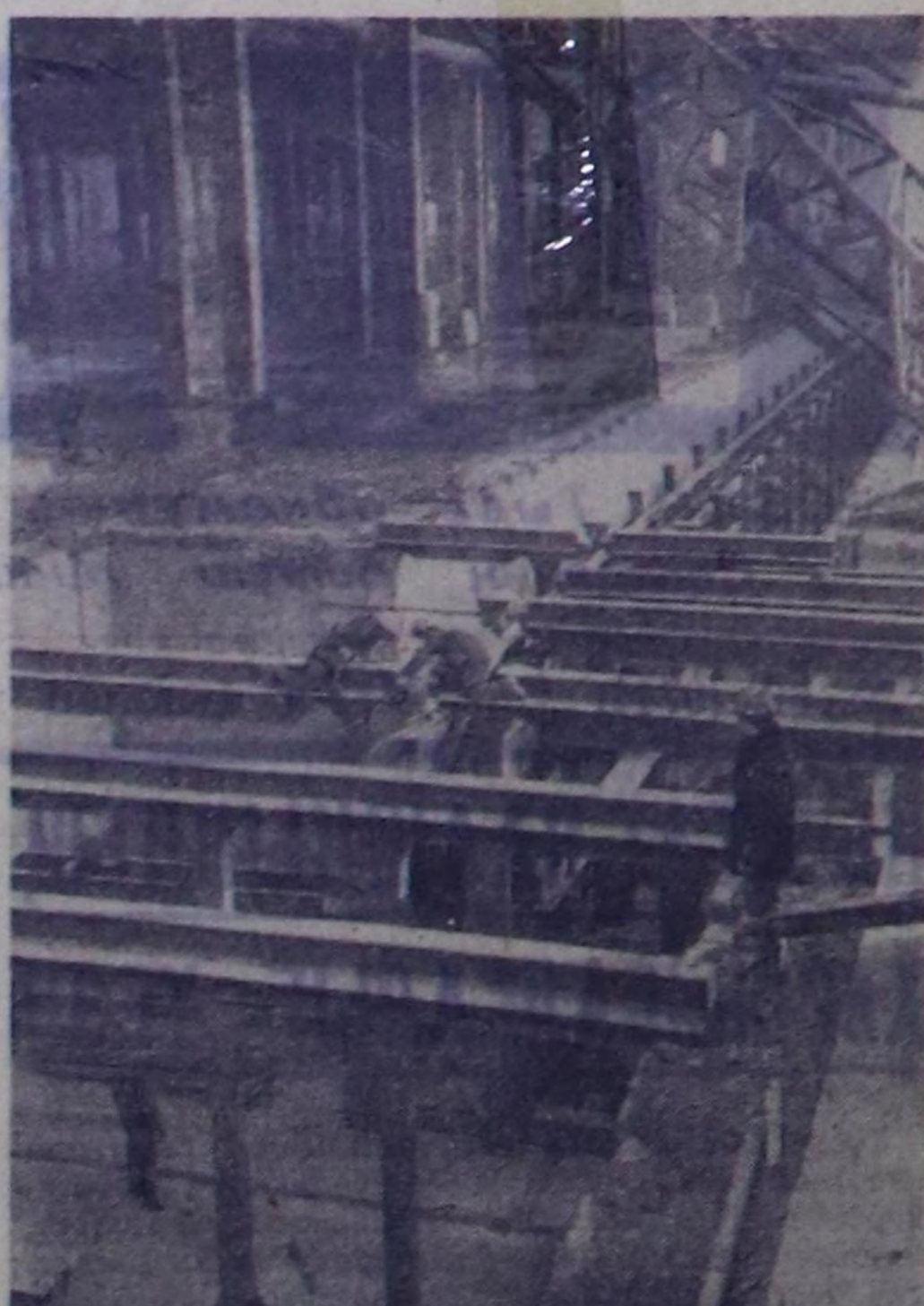
Комбинатта 24 күш-ажылы коллектив, 819 ажылы коллективниң кун-ажылында...

Районун хойжу бригадаларынын аразына калбарган чарыкка «Шекпээр» совхозтун Биче-Тей салбырында...

База бир четпес чууа болза, чарышты органнастап алгаш, тус-тус кижилер...

Сорулга нарын, негелде ажек белик. Оларын кууделерине ажылаар аргаарын, курамыларын дилеп туп...

С. КУЖУГЕТ, СЭКП Барын-Хемчик районунун секретары.

ТАТАР АССР. Автомобильлер будуур талазы-биле Каманың комплексиниң автомашиналар чып элтээр заводуну тудуу Иабержеиниң Чельды талун чоруп турар. Ында ам шууштуруларын элпеп, технологтуг тоннельдерин тудуу кирпипкен.

Ондар Кыстаевич Оттук-оол беник разрядтын дашчы, чаанычызы. Тудушта сес чык ажылдап. Ол өркеттер белектер болгаш мектал бижиктер-биле хой удаа шаандамал, «Кызыл туду» өргөлиинин Хүндүлөк самбыраанын кам...

Ондар Кыстаевич Оттук-оол 1974 чылдын социалистик хер-рекс демжо-биле шаңнаткан. ЧУРУНГА: О. Оттук-оолдун өөреникчи В. Гезин-биле ажылдап турары. А. СОДУНАМНЫН ФОТОСУ.

«Шынның» почтазы эрткен айларда 1300 АЖЫГ ЧАГАА

Чыл эгезинде кышка санадыр айлар — январь, февраль доздулар. Олар чежемей-ниң-даа бачыл, чымшыт, ныска хүнерлик турза, «Шын» солун редакциясы чер-черде ажылчын болгаш негизчи кижилеринден 1300 ажыг чагаан алган. Ук түнү эрткен чылдын чогуур үези-биле дөңсөргө 300 ажыг чагаа хой болган.

Республиканың ажылы чоннары тоску беш чылдын дозукчу чылынын планынч сорулгаларын хуусаазында кууделер, эртен чылдарда ажыл-агый адырларын, культура тургузуушунунга тургулаан четпестерден чалбар сорулгалыг иш-адырлар күненишкенин аныкдап туралар. Партияга, совет улуска СЭКП Топ Комитетиниң Кыйгырык болгаш оң сондагы-даа чугула документтери, ылаңгыя «1941—1945 чылдарда Ала-Чурттуң Улуг дайынынга совет улустун Тилгелгииниң 30 чылынын дугайында» айтырыгы керүүп чугулаашканы бугу совет кижилериниң сагыш-сеткилин хайныктырган. Улетпур, будуурулгелерде, албан органнастарында аныкдап турар кижилер алдарлык ийлеини чүгө ажыл-иш-биле эвес, амдырал-чуртталганын бугу талаарында чеднишкенин уткууур дээш аңгычүндөн бо хүн улам амыдыр аныкдап кирген. Ындыг болуура-даа чөп, тилгелгииниң ийлеини чүгө бистик чуртуу эвес, делегейин социалистик лагерин, холстага, бурунгаар депшигеге ыныкыдыр ижилери бедин дөңсөргө демделгэр.

Эрткен айларда «Шынның» чырыкче үн-ген дугааларында редакцияга илген чагаларынын дөң кезин парлаттынган. Оң тадаргай чижээ номчуучулар чагаларындан арынар, булуңнар — «Шынның» шериг-патриоттуг үнүрүлгелери, дыштанар хүн, комсомолду очтугаш, хойжуну инари, улусчу контроль, педагогика арынар, «Челээш», «Челбеч көрүнүч» булуңдарын болгаш өскө-дө чүүдөлерин парлазын номчуучулар билер.

Бистиң мурунусту солунуң материалдарын, оң шимеледе наасталганын номчуучуга солук, көрүштүг, чедниг болуур чагай сорулга салдынып турар. Ыңчангаш эртен чылдын төңчүзүндө номчуучуларын санал-оналын айтырган аниетаны тараткан. Аниетанын айтырыгында камаарыштыр ажылыч чонунуң санал, сумел хой-хой чагалары редакцияга неген. Номчуучуларын кийген саналдарын, кол-алын амдыралга боттадыларын хемчеглерин солунуң редакцияга планда, эртен айларын солуннарында гартып өргө органнастарын дуржулгазында, совет амдыралдык чаа чыкчылардан, социалистик чарышты байлаландан материалдарын берип, спорт, турак темаларында, Мергелдегич чагаа, «Айтырчан — харыял берээл», «Челээш», «Челбеч көрүнүч» рубрикаларга материалдар болгаш фельетондарын берип, номчуучуга бараалгаткан. Моон сонгарга-даа номчуучулар өзлери үндүрөр, ыңчангаш номчуучу-

ларын чагаларын редакцияга манап турар. Бо хүнерде «Шер-кыстың булуңу» деп булуң үнер. Номчуучуларга ук булуңуу бараалгадып, тургузар мурунда аниетага илген сумелери база барындаалалар. Оң сорулгазы, херезженнерин амдырал-чуртталганын камаарышкан ижи-жер-техникти хандырылган талаамында 1974 чылда чамдык чогуу-чалык түнелерин чедип алган. Чижээ, продукция салгаларын планниң ийтили-биле 104,9 хуу, бараан сарыктазынын — 112 хуу боттадырган. Шугуун-монгаш ачустогу, металл, механикаттанган отрадтык, автомобильдик текникте ажалдазын кылдыр станцияларын кылдыр ажал-далар хемчөөдери күсеттинген.

Оң-биле чергелестир, районнар аразынын каттыжымши-...

ХОЖУДААШКЫНДАН УШТУНАР

Кызылда районнар аразынын каттыжымшинын «Сельхозтехника» республика каттыжымшинын системасында өн-не улуу будуура. Оң мастерскаанын будууруге күчүзү жигелде алган 1384 кезек септелге азын «Сельхозтехника» республика каттыжымшинын будуурулгелеринин кылдыр журутуду септелге ажылдарын чептес. Оң түнелениде, чыл планы устуруге тектен. Чижээ, каттыжымшинын мастерскааны 47 муң рубльдин ишти продукцияны, ыңчангаш авторнаспорт 35,7 муң рубльдин чедир берээл.

Кызылда районнар аразынын каттыжымшинын ажылдак чептестер болза, оон удурткучуларынын хууда харысалганынын кошканы, ортумк эвеноуң инженер-техникти ажылдакчаларында кол спецалистерин негелденин сулазынын түнелдир. Бо чылдын-даа каттыжымшинын багай ажал-дал утуур чорту улуу дүңсөөни болуруп турар. Чижээ, бо чылдын январьда оон мастерскааны 101 муң рубльдин ишти продукцияны үн-

дүрө планнын турган, чыгө 60 муңчуну үндүргөн, азы эртен чылдын ол үезинде турганында 15 муң рубль эвөөш болган. Январын оналдагында 21 тракторну, 21 дизель шимчекчиин, 3 автомашинаны чедир септөөш.

Каттыжымшинын ажылы үезиниң-биле чарык төлөөсө, сонгаралтпас хемчеглерин алдыр өргөжөк чугула. Колхозтарын, совхозтарын инженер-техникти база будууруге хандырылганын дыка экижидер, кол улазыныкчынарга тоску беш чылдын оналдаарын чугаа чокка күдөөдир дээш боттуг хемчеглерин ажалдап кылдыр дерек. Ажалдарын концентастарын база спецалистаарын хандыларынын хандыларын барылаалал, каттыжымшинын чаа мастерскаанын будууруге күчүзү шийгедип аларын түрүдери, күш-ажылынын беди будууручүлүгүн чедип азыр, продукциянын шынар экижидери, оон бот-үезин чингедири чугула.

И. ОЛДЫРЕВ.

Кыштагалаашкын, мал чеминиң кадагалалы, чарыгдалы

КУУСКОМГА ЧУГААЛАШКАН

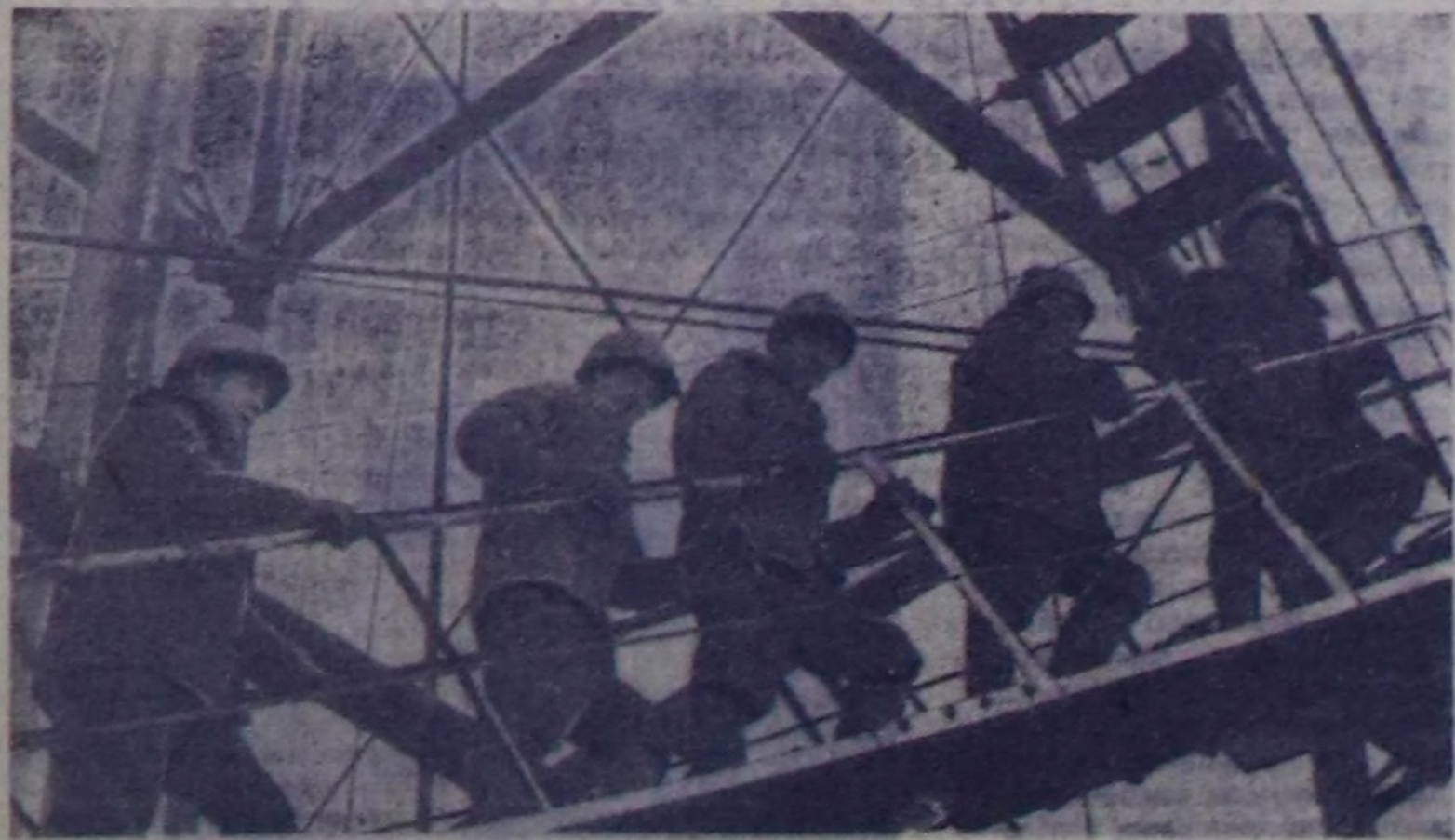
«О. Шымаа» совхозта 20 муң азыр мал бар. Чоокта чаа совхозта мал кыштагалаашкынның болгаш хой оолдашкынның байдалын дугайында айтырыгы Тес-Хем райкүүс-комунуң элчегиле хуралына чугулашкан. Анаа диндагыны совхоз директору эш С. Моңге кылган. Кыштагалаа чедиртинген болгаш курамында ситен, холкусаалыг чөм, сула, дус эвөөш бар. Мал хемчегерине ажылаар ижи-жер коопшалаарын, шаңгаларын немей кылдырткан. Арын-баксыраан малды азырага тургузуп, хемчегерин, сугтарын экижиктен. Хой оолдашкынны тудуктей берген, амдылында тороан 4 муң азык хойлун хураганын меңди. Сакмамын-терин четчелен. Чаш хураганынын дораан дугаарлап, азырларга удуу тарылган чорудуп турар.

Кыштагалаашкын совхозта инитили-биле чүгээр эртин турза-даа, чамдык колданыла байдал дүвүргөткен. Эң ылаңгыя Амьрибит, О. Сувак, Н. Маадыр оларын колданыла хой чудал, 12—35 чедир өлүп хоралар. Совхоз дирекциясы, тус-хай өртемниглер ийди колданыла контролдуу кошкаткан. Январ, февраль айларда 248 баш хой өлгөн дүвүргөзүн болдурус аргажок. Мал чидирер, оорладар таварылгалар бар. Сагды Эрес-оол 30 инекти чидирген.

МИЛИЦИЯ ДУЗАЛААР ПУНКТУЛАР

Бистиң республиканың хоорай, суурларында ажылчы чоннар тоску беш чылдын планниң оналдаларын чеднишкенин күдөөдир дээш чарышты хайныктырган. Бо ажылдарын чер-черде хой-инитилин үнер-жерге корум-чүрүм дээш демисе-биле холбоштырып турар. Ол билигин: амгы үезде экономикаын хожжудез күш-ажылдын, хой-инитилин салгалы-чүрүмунга негелдени улам дыштыган.

Социалистик хойчулу-чүрүмү камгаалар, өрге-чүрүмү болгаш коммунисттик моральдык нормаларын үрөөр чоруктар болгаш демиселге хой-хой активилер чер-черде хаара туттуган. Эрге-чүрүмнар үрөшкенин болдурус дээш баш удуу профилактика ажылы чорудар төптөр 1973 чылда Кызылга, а оон сонда чамдык районнарга тургустунган. Оларын хой-инитилин корум-чүрүм камгаалынын милицияга дузаалар пунктулары дээр. Амгы үезде республика найысылдында оларын саны үш четкен. Пункт бурузуңе үчүстөктүн удуз инспектору болгаш милициянын үчүстөк инспектору, урулгар комитети, депутаттар, хой-инити органи-

«Пермьнефть» каттыжымшыкчының өрүмнээр ажилдар кыларының Осинскиде артылыңың Социалисттик Күш-ажылдың Мадары Геральд Васильевич Азанов уурдуар...

жанын өрүмнээр кылары, күш-ажылдың боттарының беш чыл плавини Ада-Чурттуң Улуур дайының совет улустуң Тиилегениң 30 чыл оюнга чедир күүсесини шийиттирилээ.

КУЛЬТУРА ХАНДЫРЫЛГАЗЫН АМГЫ СОРУЛГАЛАРГА ҮНДЕЗИЛЭЭР

Тоску беш чылдың эрткен дөрт чылдары Тываның культура болган уран чүүл ажилдаачыларын шүүдүгү ажилыңын материалдык базаның быжымышкынын...

Культура бажыңы (директору В. П. Харченко) кеэзияңиң культура одалары-биле доктаамал харылдаат.

Культура бажыңы (директору В. П. Харченко) кеэзияңиң культура одалары-биле доктаамал харылдаат.

Чамдык черлерде—Бора-Тайга, Чаа-Хөл, Кур-Чер, Ден-Терелин, Мерса база Тес-Хемниң чамдык клубтарында...

Тываның кооператорларында НОМНУ—ЧОНГА

Республиканың ном садынын илдизин чоңга ном тарадып садарының талазы-биле элзэн ажилдарын ылып чорутуян.

Биаттың ажилдачызы комсомолю Л. Ермолин, уран чүүл училыңын өөредилге эртелекчи Д. Майзель, туубуу заводунун лабораториясы З. Анан-оол, электростанцияның лабораториясы М. Бражиң...

4-ааштыкы информациялар

АЛДАРЛЫГ ЮБИЛЕЙГЕ УТКУШТУР

БОНН. (СЭТА-ның корр). «ГФР-нің демократтыг күштери Европа улустарының гитлержи фашизмден хосталганынң 30 чыл оюнга идекейиг болган калбак белеткеди чорууду турар.

Г. Готье дайының кичээндиригери болган фашизмге уур шимчээкиңиң чагыштырмасын быларның чутуланыңың база демделгээ.

ПОРТУГАЛИЯДА БАЙДАЛ

ЛИССАБОН. СЭТА-ның корреспонденти Э. Новалев дамытаан: Март 11-де душтең сонгаар Лиссабон чогууда Сантареңге португал шериг-агара күштериниң эээрегек идегеттери хообуу өзүгээр тургустунуп тур чазакка болган депиңдегидиң чепсектиң күштер шимчээкиңиге уур чепсектиң үймээн үндүрер орадажымшыкны кылган.

Национал радио чигине штабтың дындагыларын доктаамал дамчыдып турар. Чепсектиң күштери аңгылаган идегеттер португал улуска уур хөдөйлешкени ылаан ужурунда шынгыны алаа оназыр деп, ол дындагыларда чуталаан.

Кризис тулуктеп тура

● НЬЮ-Йорк. Эрткен чылдың чуга сөөлү кварталыңың дүргүзүңде бени АКШ-тың национал нити продуктузуну хөмөдөлү 9,1 ху кызырылган.

КАИРДЕ ЯРМАРКА

КАИР. (СЭТА-ның корр). ЕАР-ның даштыкы садыг министр Фатхи аль-Матбуи Каирниң чурттар аразыңды үстүрт болган көдөз ажил-агыт талазы-биле 8-дугаар ярмарканың ачытылган.

ТАЙБЫҢ—КОЛ СОРУЛГА

ВАШИНГТОН. (СЭТА-ның корр). Кичи төрөлетегениң мурунда кел-ла сорулга бөгүн, даарта болган каян-көдөз шагда-даа тайбын камгалалар болурунга ханымын биле буюрээр мен— деп, делегейниң ийги дайының хозучу Джон Аншпач СЭТА-ның корреспонденти-биле бөсөдөргө чуталаан.

ПОЛИТБЮРОНУҢ МЕДЕГЛЕЛИ

РАБАТ. (СЭТА). Дешпалте болган социализм партияның Топ Комитетиниң политбюроунуң Каабалакта болган хуралыңа феврал 21-ден 23-ке чедир болган ДСР-нің бириң национал съездиниң ажилының түңнелдери чуталаалып көргөн.

Чаа хөгжүп эгелеп орап чурттарга дузаламчы

Нигерия Федеративтик Республиканың Виктория ортудуула «Эко» дээр 14 кафт гостиницаның Болгарияның «Техэкспорт-строй» каттыжымшыкны тудуу эгелеңи, ол болза Гвинея муздурунун чарам чурумалык черлерине курут коллективни тудурунун эгеп болур.

ГДР-нің дузамы-биле Египет Араб Республиканың Шибинь-эль-Ком хоорайында тудуу тургускан пос фабриказы чылдыны 8 муң тонна хөвсө-сазынның таалам-удалыннарың бугуру турар.

Девидэшкин

БАНГКОК. (СЭТА). Камболжаңиң хосталаа күштери Пиченоңг аэропорту болган оң чөн кеэзияңиң дөргөн шериг-агаар базаның күчүлүг боолоан.

ВАШИНГТОН. (СЭТА)

АКШ чазарың Пиомель өү-чүрүмунга шериг дузалычмын кылдыр бээр акша-хөргөңниң көвүкүдөр деп турарың Каттыжым Штаттарда улам чың-биле шүүтүмүдө турар.

АЖЫЛЧЫННАР ТИИЛЭЭН

ЛОНДОН. (СЭТА). Ковенри чогууда Меркеңге мотошкилдер бугурури соодак берген үр үр эрткен соодак катан шуудай берген.

ЁЗУЛУГ КРИЗИС

НЬЮ-Йорк. (СЭТА). АКШ-тың үстүрүтүгү деискээриликке ээопоника кризис онза күшүрт бидилгени турар.

